

Panginoon,
**Ibigay Mo sa Amin
ang Bundok na Ito**

IKATLONG TOMO • KALYE MALVAR,
LUNGSOD NG BAGUIO

*Mula Lancaster County PA hanggang Kalye Malvar, Lungsod ng
Baguio, Pilipinas*

Engle • Robson • Leonard • Haines

Ken at Mary Lou Engle • Edisyong Tagalog

Ikatlong Tomo: Kalye Malvar, Lungsod ng Baguio

*Ang mga taon sa Malvar, ang Brent School at ang tarangkahan sa Subic ·
1967–1975*

ANG MGA TAON SA MALVAR	3
Sa Isang Mataas na Bundok	4
Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito	6
Mahal na mga Kapatid	7
Ako, at Kami	9
Huwag Kayong Mangatakot	10
Ang Unang Araw ng Pasukan	11
Nasa Ere Na	12
Huwag Kang Matakot	13
Dalawang Kandila	14
ML + I	21
Ipinapanalangin Kami Araw-araw	25
Si Jonas sa Araw ng Linggo	34
Ang May-ari ng Bahay at ang Projectionist	45
Walang Imposible	47
Pabalik-balik	48
Anchors Aweigh	49
Jud Fry	50
Pinakamahusay na Aktor ng Taon	52
Ang Tarangkahan sa Subic	54
Mga Kasamang Aklat	55
Mga Pinagkunan	56

UNANG BAHAGI

Ang mga Taon sa Malvar

*1967–1975 · 55 Kalye Malvar · Aurora Hill · Lungsod
ng Baguio*

BINAGO OKTUBRE 12, 2026

Sina Karen at Patrick sa Romblon

Sa Isang Mataas na Bundok

Ang Biyernes, Mayo 26, 1967, ay dapat sanang huling pamamasyal ng pamilya bago sila bumaba sa Manila para mag-empake. Pumunta silang pito sa Burnham Park at sa Mines View. Sa daan ay dumaan sila sa OMF guest house para imbitahan sa tsaa ang ilang kaibigan. Walang tao sa bahay.

Habang nakatayo sila sa daanan ng sasakyan, pumasok sa likuran nila ang isang Dr. dela Rosa. Pumunta siya roon para sabihin sa babaeng taga-OMF na may mga bahay siyang paupahan. Ikinuwento niya kay Ken ang isang bahay na may apat na silid-tulugan sa Kalye Malvar.

"Nagustuhan namin ang aming nakita," isinulat ni Ken. Mas maganda ang pagkakasabi ni Mary Lou: "Gustung-gusto namin!"

Nagkasundo na — Marami kaming ipinanalangin.
Nadama naming ibinigay sa amin ng Panginoon
ang bahay.

Ken, Mayo 26, 1967

Kung hindi namin ginawa iyon, hindi sana namin
nakilala si Dr. Dela Rosa.

talambuhay ni Mary Lou

Tinawag ito ni Ken na *"isa sa pinakamalalaking pagbabago ng lugar sa buhay ko."* Sa itaas ng pahina ng araw na iyon, sa ibang pluma, itinala niya na kumanta ang tatlong-taong-gulang na si Gordon sa kotse papunta sa bahay: *"Do not be afraid"* (Huwag kang matakot).

Ang 55 **Malvar** ang naging tahanan nila. Mula sa mga taong ito, napakinggan na ang programa ni Ken sa radyo, ang **Moments of Melody**. Noong 1967 ay nagsimula siyang magbigay ng mga Biblia, na may pangalan ng bawat isa na nakatatak sa ginto, sa mga nagtatapos na kadete ng Philippine Military Academy. Noong 1968 ay nagbigay siya ng mga Kasulatan kay Pangulong Marcos. Noong Hulyo 1969 ay pinanood ni Ken ang paglapag sa buwan sa Clark Air Base. Sa Baguio, sabi ni Kevin, sa wakas ay nakita ni Ken ang pagsisimula ng isang iglesya, isang bagay na hindi niya nakita sa lahat ng taon niya sa Manila. Para kay Kevin, ang mga taon sa **Malvar** ang pinakamahalagang mga taon nila sa Pilipinas.

Mula sa talaarawan ni Ken noong 1967, sa talambuhay ni Mary Lou at sa kuwento ni Gordon na "A High Mountain Apart" (Oktubre 3, 2026), kasama ang mga alaala ni Kevin.

Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito

Noong Sabado, Hunyo 3, 1967, tatlong araw nang nasa bahay sa 55 Malvar ang pamilya. Dalawang araw bago nito, isinulat ni Ken sa malalaking titik ang tatlong salita sa itaas ng pahina ng kaniyang talaarawan: "*GIVE ME THIS MT.*" (Ibigay mo sa akin ang bundok na ito). Ngayon, nang Sabado ring iyon, umupo siya sa harap ng makinilya at sumulat sa matatanda (elders) ng **Woodside Bible Chapel** sa Maywood, Illinois, ang iglesya sa kanilang bayan sa Amerika na nananalangin para sa kanila. Ipinadala ni Gordon sa pamilya ang dalawang pahina, "kung paano niya ito minakinilya, kasama ang mga mali sa pagta-type at lahat."

Mahal na mga Kapatid

Nagsisimula ito gaya ng ulat ng sinumang misyonero.

Nakapagpapalakas-loob ang assemblya sa Binangonan. May pasimula sa Taytay. Halos buo nang nasa kamay ng mga Pilipino mismo ang programa ng Brigade. Kalalampas lamang ng Bible School of the Air sa ika-isang milyong estudyanteng nag-enrol. Tumulong si Mary Lou na magsimula ng isang Bible study na may kasamang kape sa tahanan ng isa sa mga ginang sa San Juan.

Pagkatapos ay ipinaliwanag ni Ken ang kanilang paglipat.

Pinayuhan sila ng doktor na lumipat sa ibang klima at iminungkahi ang Baguio, at noong araw bago sila aalis sa lungsod, nakilala nila ang isang Pilipinong doktor na may bahay na paupahan.

Tiningnan namin ang bahay at nadama naming ito mismo ang kailangan namin. ... Binigyan kami ng Panginoon ng kapayapaan tungkol sa buong bagay.

Ken sa matatanda ng Woodside, Hunyo 3, 1967

Pero una muna, dinalaw ni Ken ang **Brent School**, na sinimulan noong 1909 ng Episcopal Church, at nalaman niyang maaaring mag-enrol doon ang mga bata sa darating na pasukan. Pagbalik sa Manila, sang-ayon ang lahat ng misyonero.

Sinabi ni Mr. Brooks na baka ito ang paraan ng Panginoon ng pagtutulak sa amin palabas sa mga bagong lugar.

ang liham ding iyon

Ipagpapatuloy niya ang pagre-record ng mga programa para sa Bible School of the Air at para sa sarili niyang "Living Letters," hahawakan ang bahagi ng mga papeles ng "Teach Others Program," at bababa paminsan-minsan sa Binangonan at Taytay. Mag-aaral sila ni Mary Lou ng Ilocano, ang wikang ginagamit sa kalakalan ng ilan sa mga tribo sa bundok sa paligid. At iilan lamang ang mga brodkast ng ebanghelyo sa Baguio. Umaasa siyang magkakaroon sila ng sarili nilang programa.

Mula nang mangyari ang mga nabanggit sa itaas, nakatanggap kami ng isang tiyak na kaloob para sa gawain sa radyo, na ipinadala sa amin mismo upang gamitin sa paraang inaakala naming pinakamabuti. Ito na kaya ang unang "green light" patungo sa gawain sa radyo sa Baguio?

ang liham ding iyon

Gaya ng inyong nakikita, kailangan namin ang inyong mga panalangin. Labing-anim na taon na mula nang una akong dumating sa Pilipinas. Isa itong malaking pagbabago ng lugar. Kapwa namin nadarama na ang Panginoon ang nag-akay. Talagang mas mabuti ang pakiramdam ni Mary Lou sa klimang ito.

ang liham ding iyon

Ang bago naming address ay: GEN. DELIVERY,
BAGUIO, PHILIPPINES.

ang liham ding iyon

Ako, at Kami

Tingnan ang itaas at ang ibaba ng liham. Sa ibaba, minakinilya ni Ken ang mga salita ni Caleb mula sa aklat ng Josue, isang matandang lalaking humihingi ng lupaing maburool na tinitirhan ng mga higante:

AT SINABI NI CALEB, "NGAYON NGA'Y IBIGAY MO SA AKIN ANG BUNDOK NA ITO, NA SINALITA NG PANGINOON NANG ARAW NA YAON." JOSUE 14:12

ang ibaba ng liham

Sa akin. Ang mga salita ring isinulat niya sa kaniyang talaarawan noong Huwebes. Sa itaas, sa pluma, may sumulat ng **"GIVE US THIS MOUNTAIN"** (Ibigay mo sa amin ang bundok na ito).

Sa amin. At hindi Ken ang pirma sa liham. Ang pirma ay Ken & Mary Lou.

Kung ano ang magiging kahulugan ng "Ibigay mo sa amin ang bundok na ito," sabi ni Gordon, iyon ang natitirang bahagi ng kuwento.

Mula sa talaarawan ni Ken noong 1967 at sa kaniyang liham noong Hunyo 3, 1967 sa matatanda ng Woodside, sa kuwento ni Gordon na "Give Us This Mountain" (Oktubre 7, 2026).

Huwag Kayong Mangatakot

Kanila na ngayon ang bahay. Pero ang isang bahay sa bundok ay kailangan pa ring maging isang tahanan.

Dumating mula sa Manila ang mga muwebles sakay ng trak sa katapusan ng Hunyo, at nilagyan ng isang karpintero ng bakod na picket ang ibabang palapag. Noong Martes, Hunyo 27, wala pang apat na linggo mula nang lumipat sila, nagkaroon ng pulong ng mga bata sa bahay.

Nagkaroon kami ng pulong ng mga bata mga 4 PM.
Kinanta ang Inibig Ako Ni Jesus. Ikinuwento ko ang
"Barney's Barrel."

Ken, Hunyo 27, 1967

Makalipas ang isang linggo, inayos ni Ken ang kaniyang mesa.

Naayos ko na ang opisina ko. Pinakamagandang
opisinang nagkaroon ako. Tinulungan ako ni Becky.

Ken, Hulyo 3, 1967

Ang Unang Araw ng Pasukan

Sa liham niya sa matatanda noong unang Sabadong iyon, itinanong ni Ken kung ang isang kaloob para sa gawain sa radyo ay "*ang unang 'green light' patungo sa gawain sa radyo sa Baguio.*" Kaya noong Agosto ay dinalaw niya ang mga istasyon ng radyo. Pagsapit ng ikasiyam, binigyan siya ng kontrata ng **DZBS**, isa sa mga istasyon sa Baguio.

Sa huling bahagi ng Agosto na iyon, sampung taong gulang na si Kevin. Pumunta sila sa Burnham Park, ang lawa sa gitna ng bayan, at isinulat ni Ken kung bakit:

Kaarawan ni Kevin — sa Burnham Park — kapalit ng pasimula noong Mayo 26.

Ken, Agosto 1967

Ang Mayo 26 ang araw ng pamamasyal na nagtapos sa isang doktor sa daanan ng sasakyan at isang bahay na paupahan. Ang regalo sa may kaarawan ay "isang telepono na talagang gumagana." Pagkatapos ay dumating ang unang araw ng pasukan.

Unang araw ng pasukan ng mga bata sa Brent. Ako ang naghatid sa kanila. Sina Kevin & Stanley ay pumunta sa silid-aralan sa may tennis court. Masayang-masaya silang lahat pagbalik mula sa unang araw — Nagkaroon ng mga kaibigan, nagustuhan ang kanilang mga guro.

Ken, Agosto 1967

Nasa Ere Na

Pagkatapos ay dumating ang Sabado, Setyembre 2, 1967. Sa itaas ng pahina isinulat ni Ken ang kaniyang talata para sa araw na iyon, mula sa Mateo 14, ang gabing lumapit si Jesus sa mga alagad na naglalakad sa ibabaw ng tubig, sa gitna ng bagyo:

Mat. 14:27 Sa mga bagyo ng buhay, lumalapit Siya sa atin at sinasabi, "Laksan ninyo ang inyong loob; ako nga; huwag kayong mangatakot."

Ken, Setyembre 2, 1967

At sa ibaba ng pahina ring iyon:

Unang Childrens Bible Hour sa ere sa DZBS nang 330. (8.75) Ibinigay ko ang address sa dulo – may 60 segundo.

Ken, Setyembre 2, 1967

Ang unang brodkast mula sa bundok, na may animnapung segundo sa dulo para ibigay ang address.

Huwag Kang Matakot

Ngayon, bumalik tayo sa Mayo 26, sa kotseng sumusunod sa doktor paakyat ng burol para tingnan ang isang bahay na hindi naman hinahanap ninuman. Sa itaas ng pahinang iyon, sa ibang pluma, isinulat ni Ken ang inaawit sa likurang upuan:

Kanta ni Gordon sa kotse papunta sa bahay 'Do not be afraid'

Ken, itaas ng pahina, Mayo 26, 1967

Isang tatlong-taong-gulang sa likurang upuan, papunta sa isang bahay: *do not be afraid*, huwag kang matakot. Labing-apat na linggo pagkaraan, sa sulat-kamay ng kaniyang ama, sa araw na unang lumabas ang programa nito sa ibabaw ng kabundukan: *be not afraid*, huwag kayong mangatakot.

Kung naalala man ni Ken ang katang iyon noong Sabadong iyon, hindi sinasabi ng kaniyang pahina. Kung ano ang magiging kahulugan ng "huwag kayong mangatakot," sabi ni Gordon, iyon ang natitirang bahagi ng kuwento.

Mula sa talaarawan ni Ken noong 1967 at sa kuwento ni Gordon na "Be Not Afraid" (Oktubre 7, 2026).

Dalawang Kandila

Wala pang limang buwan ang pamilya sa 55 Malvar. Noong gabi ng Lunes, Oktubre 16, 1967, nagpuyat si Mary Lou sa bahay sa gilid ng burol sa liwanag ng kandila. Wala si Ken sa bahay. Sa labas, may bagyo.

Isinulat niya iyon nang gabing iyon, sa isang maliit na spiral notebook. Sa itaas ng pahina isinulat niya ang "Bagyo," at sa ilalim nito, "Okt 16-17, 1967."

Malilimutan ko ba ito kailanman?? Nakadapo sa gilid ng burol na ito, nanginginig sa hangin, tumutulo nang todo ang kisame ng kusina sa saksakan ng kuryente sa kisame! Umaangal ang hangin & bumubuhos ang ulan na parang sumisigaw. Bagyong Carla ang pangalan niya.

Mary Lou, notebook, "Bagyo, Okt 16-17, 1967"

Anim na araw nang nasa Manila si Ken para sa gawain sa radyo. Uuwi siya kinabukasan at may kasama siyang bisita. Kaya nang hatinggabi, tumawag siya sa telepono.

6 na araw nang nasa Manila si Ken at uuwi bukas kasama si Dad Brooks, pero kinailangan kong tawagan ang mga Eppler nang hatinggabi para sabihin kung gaano kasama ito umaasang hindi ito susubukan nina Dad & Ken dahil masama ang mga daan! Hawak ng Panginoon ang lahat ng ito at nagtitiwala lang kami sa Kaniya na itatawid Niya kami rito.

nang gabi ring iyon

Mga Sintang ng Sapatos

Si Dad Brooks ay si Cyril Brooks. Nang unang dumating sa Pilipinas sina Ken at Mary Lou, bawat isa sa kanila, tumuloy sila kina Cyril at Anna Brooks. Sa itaas ng burol, patuloy ang hangin.

Pinapainit din ako ng 2 kandilang ito! Medyo malamig. Naku, kung paano umaangal ang hangin! Hinihila nitong pabukas ang mga bintanang hindi nakakandado. Itinali ko silang lahat nang sarado gamit ang mga sintang ng sapatos! Wala pang bagyong tulad nito. Siguradong nasa pinakamarahas na bahagi talaga kami nito. Isang puno ang bumagsak sa isang bahay at sa mga kawad ng kuryente sa Rimando, at walang kuryente sa bahaging ito ng Baguio.

Mary Lou, notebook, Oktubre 1967

Mga sintang ng sapatos, sa bawat bintana ng bahay. At ano ang ginagawa ng isang babae, mag-isa sa bundok at patay ang mga ilaw? Isinusulat niya ang liham na matagal na niyang ipinagpapaliban.

Sumulat ako kina Dr. & Dra Casas sa San Juan. Matagal ko nang gustong gawin ito. Alam ng Panginoon na kailangan kong magpuyat nang isang gabi bago ko ito gawin!

nang gabi ring iyon

Trining

Ngayon, bumaba tayo ng bundok, sa Manila. Noong Martes, Oktubre 17, gising na si Ken nang alas-kuwatro y medya, nagalmusal nang alas-singko y kinse, at nanalangin bago bumiyahe: *"Umaasa kami sa iyo."* Ang ulat ng panahon, isinulat niya, ay *"hindi nakababahala."*

Dalawa ang daan paakyat ng Baguio: ang Kennon Road, tuwid paakyat sa bangin, at ang Naguilan Road, ang mahabang ikot mula sa baybayin.

...nakita ang ulat ng bagyong "Trining." Nagpasyang tumuloy. Makalipas ang isang oras malakas na hangin & ulan. Mga karatula bagsak. Sa Kennon sabi ng bus "hindi puwede." Tumuloy sa Naguilan Rd — bumalik sa tulay. Tinawagan si ML P1.20. OK — Tumuloy sa Crestola — Walang ilaw maagang natulog. Lubos na nagpapasalamat sa kaniyang pag-iingat.

Ken, Martes, Oktubre 17, 1967

Trining ang pangalan ng bagyo sa panig niya ng bundok, at Carla naman sa panig ni Mary Lou. Dalawang pangalan para sa iisang bagyo.

Sa itaas ng pahinang iyon ng talaarawan, nakalimbag ang linyang *"Ngayon ay Kaarawan ni ____."* Sa patlang, sa asul na tinta at nasa loob ng panipi, isang salita ang isinulat ni Ken: *"Trining."*

47.9 Pulgada

Kaarawan ng isang bagyo, isinulat ng isang lalaking bumalik sa isang tulay at natulog nang walang ilaw. Pagkatapos, Miyerkoles:

Humina ang hangin sa gabi. Sira ang tulay
papuntang Manila – sa totoo lang 2 sa mga ito.
Sinubukang umakyat umaga & hapon pero sarado
pa rin. ... Pulong-panalangin sa gabi sa liwanag
ng gasera.

Ken, Miyerkoles, Oktubre 18, 1967

At sa ibaba ng pahina:

47.9" – ulan sa loob ng 24 oras rekord sa
buong mundo

Ken, ibaba ng parehong pahina

Apatnapu't pito punto siyam na pulgada, sa loob ng isang araw.
Halos apat na talampakan iyon ng ulan sa lungsod sa loob ng
dalawampu't apat na oras. Makalipas ang isang taon, sinabi nina
Ken at Mary Lou sa kanilang mga kaibigan sa kanilang bayan:

...mula nang lumipat kami rito nagtala ang Baguio ng
bagong rekord sa buong mundo sa dami ng ulan.
Umulan ng 47.9 pulgada sa loob ng 24 oras !

Ken at Mary Lou, liham sa mga kaibigan, Oktubre 1968

Nagulat Silang Makita Kami

Apat na talampakan ng ulan, at isang babae sa burol na may dalawang kandila at mga sintas ng sapatos. Pagkatapos, Huwebes, ika-19:

Maliwanag ang sikat ng araw. Nagpasyang pumunta hanggang sa makakaya namin. Tuloy-tuloy lang. May mga bus na paparating mula sa kabilang direksiyon.

Ken, Huwebes, Oktubre 19, 1967

Umakyat sila sa Naguilan Road, nilampasan ang mga pagguho ng lupa. Binilang ni Ken ang mga iyon at isinulat ang bilang. At pagkatapos:

Nakauwi nang 10:30. Nagulat silang makita kami.

nang araw ring iyon

Tinawagan niya ang mga Eppler nang hatinggabi, umaasang hindi susubukan ng mga lalaki ang daan. Sinubukan nila, at noong Huwebes ay nakauwi sila. Walang kuryente, isinulat ni Ken, at walang tubig. Pero nasa bahay na ang lahat.

Nguni't sa taong ito ako titingin, sa makatuwid бага'y sa kaniya na dukha at may pagsisising loob, at nanginginig sa aking salita.

Isaias 66:2, ang talatang inilagay ni Ken sa ulunan ng kaniyang liham sa Woodside, Nobyembre 27, 1967

"Pinadama sa amin na tila kami'y manginig," sabi niya sa kanila, "dahil sa dalawang bagyong dumaan sa amin nitong mga nakaraang linggo."

Limang Magagandang Manika

Ngayon, tungkol sa liham na iyon sa liwanag ng kandila, kina Dr. at Dra. Casas sa San Juan. Makalipas ang labindalawang taon, noong Disyembre 1979, tinanong si Ken ng mga kaibigan kung saan ipinanganak ang bawat isa sa mga bata. Itinipa niya ang kaniyang sagot:

Sina Stan at Kevin ay parehong ipinanganak sa San Juan Hospital, San Juan, Rizal. Pinaanak ni Dra. Nora Diokno Casas, kapatid ni Senador Diokno.

Ken, liham sa mga kaibigan, Disyembre 7, 1979

Na nagbabalik sa atin sa burol, at sa ibaba ng unang pahina ni Mary Lou, ang linya bago niya ito binuklat:

Magpupuyat ako buong gabi, nananalangin, sumusulat ng mga liham at nagbabantay sa aming 5 magagandang manika! ang tatamis nila kapag tulog.

Mary Lou, notebook, Oktubre 1967

Lima: si Becky, labintatlo; si Karen, labindalawa; si Kevin, sampu; si Stan, pito; at si Gordon, tatlo. Natutulog sila sa bahay sa burol habang nagpupuyat ang kanilang ina sa tabi ng dalawang kandila, nagbabantay, at sumusulat sa San Juan.

Hindi Niya Nakalimutan

"Malilimutan ko ba ito kailanman??" tanong ni Mary Lou, sa itaas ng pahina.

Wala pang dalawang taon pagkaraan, noong Setyembre 1969, nasa daan na naman si Ken.

Sa mga Haack nakitang papunta rito ang bagyo – naalala ang "Trining." Nagmadali – mabilis ang biyahe.

Ken, Sabado, Setyembre 6, 1969

Hindi niya nakalimutan.

Kung ano ang magiging kahulugan ng "Malilimutan ko ba ito kailanman??" sabi ni Gordon, iyon ang natitirang bahagi ng kuwento.

Mula sa notebook ni Mary Lou tungkol sa bagyo, sa mga talaarawan at liham ni Ken noong 1967–79, at sa kuwento ni Gordon na "Two Candles" (Oktubre 8, 2026).

ML + I

Noong nakaraan, isang bagyo: si Mary Lou na mag-isa sa burol sa 55 Malvar na may dalawang kandila at limang natutulog na bata, at si Ken na bumalik sa isang tulay na tinangay ng baha. Noong Huwebes, Oktubre 19, 1967, nakalusot siya. *"Nagulat silang makita kami."*

Nasa bahay na ang lahat. Pero walang kuryente, at walang tubig.

Noong Linggo, ika-22, nangaral si Ken, at isinahimpapawid sa radyo ang Children's Bible Hour nang linggong iyon. May mga taga-Baguio na nasawi sa bagyo, at isinulat niya na ang programa ay *"nagbigay ng salita ng pakikiramay sa mga namatayan ng mahal sa buhay."* Sa itaas ng pahina, isiningit sa tabi ng petsa, ang magandang balita: *"Bumalik ang kuryente nang 1:30."*

May ilaw na, kung gayon. Pero wala pa ring tubig. Noong Lunes, sa ibaba ng pahina, apat na salita:

Tuyo ang tangke ng tubig

Ken, Lunes, Oktubre 23, 1967

Ang mga Pinggan ni Becky

Kaya noong Martes, naghanap si Ken. Nakakita siya ng bomba ng tubig, hiniram ito, at nagsimulang maghakot ng tubig paakyat ng burol sa mga drum. Hindi siya nag-iisa.

Lumabas para maghanap ng tubig. Nakakita ng bomba sa Mesman. Tumulong si Kevin sa paghakot 2 biyahe – 4 na drum

Ken, Martes, Oktubre 24, 1967

Sampung taon si Kevin. At sa ibaba ng parehong pahina ay may isa pang linya, na mauunawaan ng bawat pamilyang nawalan na kailanman ng tubig sa gripo:

Krisis ng pamilya tungkol sa mga pinggan ni Becky.

sa parehong pahina

Labintatlong taon si Becky. Hindi sinabi ni Ken kung sino ang nanalo.

Noong Miyerkoles may dalawa pang biyahe at apat pang drum, at may para kay Mary Lou: *"Ikinabit ang de-gasang kalan MW — 1957 para kay ML."* Pagkatapos ay ibinalik ang bomba sa may-ari nito. Noong Huwebes, nakasulat nang malaki sa itaas ng pahina: *"May tubig na sa hapon!"* At sa ibaba, sa malalaking titik, isang salita: *"TUBIG."*

Welming

Labingwalong araw pagkatapos ng gabi ng unang bagyo, noong Biyernes, Nobyembre 3, may bisitang dumating para tumuloy, si Chuck Cox. Pininturahan nila ang kaniyang kuwarto nang linggong iyon at nilagyan ng bagong lampara. At noong Sabado, Nobyembre 4, 1967, bumalik ang hangin.

Malakas ang ihip ng hangin mula tanghali. Bagyong "Welming" ML + I gising halos buong gabi. Mahimbing ang tulog ng mga bata at ni Chuck.

Ken, Sabado, Nobyembre 4, 1967

Isa na namang bagyo. Isa na namang gabi sa burol, hinihila ng hangin ang bahay, limang batang natutulog. Pero sa pagkakataong ito, hindi na siya nag-iisa. *ML + I*.

Kinaumagahan, nangaral si Ken sa Baguio Baptist tungkol kay Jonas, mga kabanata isa at dalawa: isang tao, isang bagyo, at isang Diyos na nagtawid sa kaniya rito.

Nangaral sa Baguio Baptist tungkol sa Jonas 1+2.

Ken, Linggo, Nobyembre 5, 1967

Nguni't ang Panginoon ay nagsugo ng malakas na hangin sa dagat, at nagkaroon ng malakas na unos sa dagat.

Jonas 1:4

"Maraming pinsala ng hangin sa lungsod," isinulat niya. Pagkatapos ay ipinagpatuloy niya ang linggo.

Kung ano ang magiging kahulugan ng "ML + I," sabi ni Gordon, iyon ang natitirang bahagi ng kuwento.

Mula sa talaarawan ni Ken mula Oktubre 22 hanggang Nobyembre 5, 1967, sa kuwento ni Gordon na "ML + I" (The Malvar Years 8, Oktubre 9, 2026).

Ipinapanalangin Kami Araw-araw

Karamihan sa atin ay hindi isinusulat ang mga muntik nang mangyari: ang araw na kumapit ang preno, ang gabing bumaba ang lagnat. Nagpapasalamat tayo nang mga isang oras, at pagkatapos ay nagpapatuloy ang buhay at nakakalimot tayo. Isinulat ni Ken Engle ang mga ito.

Sa kusina sa 55 Malvar ay may isang kahong tinatawag na booster. Maaaring humina ang kuryente sa burol, at naroon ang booster para palakasin itong muli. Idinikit ni Ken sa kaniyang album ang isang litrato ng kusina at isinulat sa tabi nito:

Kusina, 55 Malvar — Pansinin ang booster sa kaliwa — Minsan ang boltahe ay hindi 110 kundi 40 o 50 bolt.

Album ng mga litrato ni Ken, 55 Malvar

Dumating sa bahay ang booster noong Hulyo 1967. *"Inabot ng buong hapon bago ito naikabit,"* isinulat ni Ken, at *"pumutok ang piyus nito kinagabihan."* Sa huling bahagi ng Agosto ding iyon, sa ikasampung kaarawan ni Kevin, ang araw ng German chocolate cake at ng teleponong talagang gumagana, isiningit ni Ken ang isang linya sa itaas mismo ng handaan:

Uminit nang husto ang booster — kaya muntik na kaming magkasunog — matapang na amoy mula rito.

Ken, Agosto 1967

Muntik na. May dumating na lalaki kinabukasan. Noong Setyembre ay may mas malaking booster na. At nagpatuloy ang pamilya sa kanilang buhay.

Ang Takure

Lumipas ang siyam na buwan. Noong Huwebes, Mayo 9, 1968, dumating sa Baguio si Pangulong Ferdinand Marcos, at bumili si Ken ng apat na aklat sa OMF bookshop, ang Living series, upang iabot sa mga kamay ng Pangulo.

Darating si Pres Marcos sa gabi. Nakuha namin ang Living Series sa OMF P32 4 na tomo – sinulatan ni ML ang mga ito.

Ken, Huwebes, Mayo 9, 1968

Sinulatan ni Mary Lou ang mga ito. Malaki ang ibibigay ng pamilya para lang malaman kung ano ang isinulat niya. Hindi niya sinabi.

Pagkatapos ay dumating ang Sabado. Sumulat si Ken na gaya ng pagsulat ng isang lalaking kumakabog pa ang dibdib:

Gumising 530 - Booster - nag-aapoy ang takure - ilang minuto pagkaraan naamoy ni ML ang usok - sumigaw - tumakbo ako - nagbabaga sa init ang ground wire. Binuhusan ng tubig ang mga kurtina - bago pa. Pinatay lahat ng kuryente. Ilang minuto pa at baka huli na ang lahat.

Ken, Sabado, Mayo 11, 1968

Isang Pader ng Apoy

At narito si Mary Lou, sa araw ding iyon:

Isang araw na hindi namin malilimutan kailanman. Alas 6:00 isinalang ni Ken ang takure para pakuluan. Nag-uusap kami sa kuwarto namin nang parang may naamoy akong usok. Tumakbo ako sa kusina & ang mga kurtinang kawayan sa kusina ay isang pader ng apoy! Sumigaw ako ng sunog, hinila ko palabas ang mga bata. Nilabanan ni Ken ang apoy. Tinawag ko si Karen & si Julie. Nakahanda ang hose sa pintuan sa likod. Mabilis itong napatay ni Ken.

Mary Lou, Sabado, Mayo 11, 1968

Dalawang orasan, iisang sunog. Naamoy niya ito; tumakbo siya. Hinila palabas ng pinto ang mga bata, tinawag si Karen, at naghihintay na ang hose sa pintuan sa likod. Ang ikalawang salita sa listahan ni Ken ay "*Booster*", ang kahon ding nagbabala sa kanila noong kaarawan ni Kevin.

Pagkatapos ay sumulat si Mary Lou, hindi tungkol sa pinsala o sa uling o sa halaga ng mga bagong kurtina, kundi ito:

Hindi maayos ang pagkakakabit ng kalan. Sabi ng elektrisyan, puwede raw itong nangyari anumang oras kahit sa gabi! Lubos kaming nagpapasalamat na pinahintulutan ito ng Panginoon sa liwanag ng araw.

Mary Lou, Sabado, Mayo 11, 1968

Anumang oras, kahit sa gabi, habang tulog silang lahat sa isang bahay na kahoy sa gilid ng burol. Sa halip, nangyari ito sa madaling-araw, habang gising silang dalawa at nag-uusap sa kanilang kuwarto. Nakita ni Mary Lou ang isang Kamay sa tiyempo nito, at isinulat niya ito.

Paghahati-hati ng Tinapay

Hindi niya titiisin na ang iyong paa ay makilos:
siyang nagiingat sa iyo ay hindi iidlip.

Mga Awit 121:3

At pagkatapos ay nagpatuloy lang ang araw. Ang isa pang pahina ni Ken para sa Sabadong iyon ay parang karaniwang Sabado lang:

Inayos ng elektrisyan ang kalan — naglagay ng bagong kahon. Nag-ayos si Nick. 3 bagong bintana — mga rehas atbp. Boys club — Paghahati-hati ng Tinapay sa gabi. Wellers. CHB. Epplers. Mrs Balanag. Narito si Sgt. Jaleco. Kasama namin si CHB sa dulo ng linggo.

Ken, Sabado, Mayo 11, 1968, ang kaniyang isa pang pahina

Isang nasunog na kusina sa umaga; ang Hapunan ng Panginoon sa bahay sa gabi.

"Pres Marcos —"

Noong Linggo, ika-12, gising na naman sila nang alas singko y medya, sinadya na nila ngayon. Nilagyan ni Ken ang pahina ng pamagat na asul na tinta, "*Pres Marcos —*":

Bumangon kami nang 530. Tinawagan ni ML si Evelyn — tinawagan ni Fred ang aide ng Pres. Sabi nagbibihis na ang Pres. — maaga silang aalis. Kumain kami nagmadali sa Airport. Ilang minuto lang dumating ang Pres. Review + 21 saludo ng PMA.

Ken, Linggo, Mayo 12, 1968

Si Fred ay si Fred Balanag, ang asawa ni Evelyn. Isang linya lang ang ibinigay ni Mary Lou:

Isa na namang dakilang araw - ibinigay ni Ken, ni Dad B. & ni Fred ang mga Tomo ng Living Writings kay Pres. Marcos nang alas 7 kaninang umaga!

Mary Lou, Linggo, Mayo 12, 1968

Iniaabot ni Fred Balanag kay Pangulong Ferdinand Marcos ang mga aklat ng Living sa paliparan ng Baguio, Linggo, Mayo 12, 1968. Binili ni Ken ang mga ito sa OMF bookshop, at sinulatan ni Mary Lou.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Kinabukasan ng sunog, ang mga aklat na may sulat-kamay niya ay napunta sa Pangulo ng Pilipinas.

Mr. Reinheimer

May isang bagay na hindi pa nasasabi, at iyon ang pinakamagandang bahagi. Bumalik tayo nang pitong taon, sa tag-araw ng 1961. Nasa California ang pamilya sa Home of Peace, isang tahanan ng mga misyonero sa San Francisco Bay, at naghahanda nang maglayag pabalik sa Pilipinas. Kailangan ni Ken ng mga makinilya para sa gawain, at may tumulong sa kaniya.

Sumama kay Mr. Reinheimer sa San Francisco para sa mga makinilya para sa BSA. Pumunta sa Remington & Sears. Sa wakas nakakita ng dalawang Remington #17 sa isang tindahan ng segunda-mano \$60 bawat isa. Nadama kong ang Panginoon ang pumatnubay.

Ken, Biyernes, Hunyo 30, 1961

Hindi iyon ang unang pagkakataon; noong 1956 ay may dalawang segunda-manong makinilya ring dumating *"mula o sa pamamagitan ni Mr. Reinheimer."* Makalipas ang isang buwan, sa araw ng paglalayag, Linggo, Hulyo 30, 1961, ang unang pangalang isinulat ni Ken nang hapong iyon ay ang sa kaniya:

Alas 1:30 naroon si Mr Reinheimer —

Ken, Linggo, Hulyo 30, 1961

Sa gilid ng pahinang iyon, patagilid sa palugit, idinagdag niya, *"Tensiyonado ako halos buong araw."* At ang huling linya ng araw: *"Naglayag nang 7PM — Lubos na nagpapasalamat sa lahat"* Kinabukasan, sa dagat: *"Panatag na paglalayag! Ang pinakamagandang unang araw mula S.F. na natatandaan ko."*

Naglayag sila sakay ng Anna Bakke nang alas siyete ng gabing iyon. At si Mr. Reinheimer, lumalabas, ay patuloy na nanalangin.

Ipinapanalangin Niya Kami Araw-araw

Ngayon, bumalik tayo sa pahina ng sunog. Kasusulat lang ni Mary Lou ng, "*Lubos kaming nagpapasalamat na pinahintulutan ito ng Panginoon sa liwanag ng araw.*" Ito ang kasunod na kasunod niyang isinulat:

Liham mula kay Wm. Reinheimer (86) na nagsasabing ipinapanalangin niya kami araw-araw, ang pag-iingat & pag-aalaga ng Panginoon!

Mary Lou, Sabado, Mayo 11, 1968

Walumpu't anim na taong gulang. Nasa kabilang panig ng mundo. Pitong taon mula noong nasa daungan. Araw-araw.

Malaki ang nagagawa ng maningas na panalangin ng taong matuwid.

Santiago 5:16

Hindi natin kailanman nakikita ang karamihan sa mga panalanging umaalalay sa atin. Paminsan-minsan ay hinahayaan ng Panginoon na makita ang isa, sa parehong pahina at sa parehong araw ng bagay na pinipigilan nito. Nang Sabadong iyon ay ipinakita Niya kay Mary Lou ang isa.

May nanalangin din para sa iyo ngayong linggo. Baka hindi mo malaman kailanman kung sino. Pasalamatang mo pa rin sila. Mas mabuti pa, sabi ni Gordon, maging isang Mr. Reinheimer ka para sa isang tao.

Ang susunod na kuwento ni Gordon, pangako niya, ay magsasabi kung sino si Fred Balanag, at kung paanong ang kapitbahay sa burol ay napunta sa eroplano ng Pangulo na may apat na aklat sa kaniyang mga kamay.

Mula sa mga talaarawan ni Ken at ni Mary Lou para sa Mayo 9-12, 1968, sa mga talaarawan ni Ken noong 1961 at 1967 at sa kaniyang album ng mga litrato, sa kuwento ni Gordon na "Prays for Us Daily" (The Malvar Years 9, Oktubre 10, 2026).

Si Jonas sa Araw ng Linggo

May ilang aklat ng Bibliya na laging binabalikan ng bawat mangangaral, gaya ng pagbalik mo sa isang mabuting amerikana. Para kay Ken Engle sa burol sa Baguio, isa sa mga ito ang isang maliit na aklat na may apat na kabanata: isang taong tumakas sa Diyos, isang bagyong humabol sa kaniya, at isang lungsod na hindi pinabayaan ng Diyos.

Si Jonas. Paulit-ulit itong lumilitaw sa kaniyang mga talaarawan, mula simula hanggang wakas ng mga taon sa Malvar. Sundan mo ito tuwing Linggo, at may sarili itong kuwento.

Nagsimula ito sa isang bagyo. Kinaumagahan pagkatapos ng Bagyong Welming, Linggo, Nobyembre 5, 1967, bumaba si Ken sa burol at nangaral tungkol sa Jonas 1 at 2 sa Baguio Baptist: ang barko, ang mga mandaragat, ang isda, sa umagang naririnig pa ng buong lungsod ang hangin.

Bumalik si Jonas

Tinawagan ko ang Panginoon dahil sa aking pagdadalamhati, At siya'y sumagot sa akin; Mula sa tiyan ng Sheol ako'y sumigaw, At iyong dininig ang aking tinig.

Jonas 2:2

Makalipas ang sampung buwan, bumalik si Jonas, at sa pagkakataong ito ay umuwi siya sa bahay.

Noong Setyembre 1968, naghahanda ang mga Engle na sumubok ng bago: isang klase sa Bibliya tuwing Linggo ng umaga, sa mismong sala nila sa 55 Malvar. Nagustuhan ni Sarhento Jaleco ang ideya.

Bukas si Sgt. Jaleco sa pulong tuwing Linggo ng umaga.

Mary Lou, Martes, Setyembre 17, 1968

Isang Klase sa Sala

Sa pahina ni Ken para sa linggong iyon, isiniksik sa dulo ng isang linya, may tatlong salita:

... Dumating ang mga Fields – huli – nagpapasalamat
(210) Jonas para sa Linggo ... Mga plano para sa
Linggo – nag-aral para sa JHay + 55 Malvar

Ken, linggo ng Setyembre 15–21, 1968

Pagkatapos ay dumating ang Linggo, ang ikadalawampu't dalawa. Itinuro muna ni Ken si Jonas sa kapilya sa John Hay Air Base, at pagkatapos:

Nagturo ng klase tungkol kay Jonas sa John Hay AFB – 12 Pagkatapos ay nagmadali kaming umuwi – ang aming Klase sa 55 Malvar 17 matanda 5 bata + mga Engle = 29. Mukhang nagustuhan ng lahat ang oras sa umaga 10:00 – 11:30.

Ken, Linggo, Setyembre 22, 1968

Dalawampu't Pito o Dalawampu't Siyam

Isinulat din ito ni Mary Lou, sa berdeng tinta:

Unang araw ng Klase sa Bibliya nang 10 n.u. 20 lahat. 27 kasama ang aming pamilya. Isang magandang maaraw na araw. Tunay na pampalakas-loob

Mary Lou, Linggo, Setyembre 22, 1968

Dalawampu't siyam ang bilang ni Ken. Dalawampu't pito ang bilang ni Mary Lou. Walang nagbibilang ng puntos; abala sila sa pagiging masaya. Sa litrato ni Gordon ng klase noong 1969, may mga Bibliya sa kandungan, at nasa itaas sa kanan si Evelyn Balanag, taimtim na nakikinig.

Nitang

At bago matapos ang linggo, mahuhulaan mo na, bumalik ang hangin. Sa ibaba ng pahina ni Ken:

Nagsimula ang bagyo bandang hatinggabi – walang tulog si ML. Kinansela ang pulong ng mga lider ng Brigade – napakalakas talaga ng hangin & ulan. May 185 km na hangin malapit sa gitna ang Bagyong "Nitang."

Ken, linggo ng Setyembre 22–28, 1968

Si Jonas tuwing Linggo, isang bagyo pagsapit ng katapusan ng linggo. May mga linggong may kasamang sound effects ang sermon.

Lumipas ang isang taon, hanggang Linggo, Nobyembre 16, 1969. Ang maliit na klase sa sala ay naging sariling pagsamba ng pamilya tuwing Linggo. Sa itaas ng pahina, isinulat ni Ken:

Pagsamba rito. Sinimulan ang serye tungkol kay Jonas.

Ken, Linggo, Nobyembre 16, 1969

Paghahanap ng Kapilya

Nang alas-onse y medya ay bumaba na siya ng bundok kasama si Art at limang batang lalaki ng Brigade. Tatlo sa kanila ang hindi pa nakararating sa Maynila.

Patuloy na napupuno ang silid. Makalipas ang isang buwan, isinulat ni Mary Lou na naghanap sila ni Ken ng mas malaking lugar:

Kami ni Ken ay nag-'chapel hunting'. Naramdaman naming may matatagpuan. Wala hanggang natanaw namin ang Teachers Camp & nagpasiyang magtanong. Napakagandang pasilidad sa halagang ₱5.00 bawat silid tuwing Linggo. Gagamit kami ng dalawa.

Mary Lou, Martes, Disyembre 16, 1969

Ang pahina ni Ken para sa araw ding iyon:

Naghanap ng lugar na mapupulungan malapit sa Navy Base. Sinubukan ang ilan. Sa wakas naisip ni ML ang Teacher's Camp — Isang silid ₱5. Baka makakuha kami ng 2.

Ken, Martes, Disyembre 16, 1969

Dalawang Silid

Dalawang silid. Hindi na masama para sa isang klase sa Bibliya na nagsimula sa mahigit dalawampung tao sa isang sala.

Ang Linggo pagkatapos ng Pasko ay Disyembre 28, 1969. Buong linggong sumulat ng mga liham ng pasasalamat ang mga batang lalaki. At isinulat ni Ken:

Maraming dumalo — narito sina Sgt Mitch & Badilla.
Kinailangang nasa Ft del Pilar si Jaleco. Narito
si Mrs Rodriguez para sa SS & FBH. Nangaral
tungkol sa Jonas 2

Ken, Linggo, Disyembre 28, 1969

Ang Jonas, kabanata dalawa, ay ang panalangin mula sa loob ng isda. Isang taong nasa pinakailalim, nakapulupot ang damong-dagat sa kaniyang ulo, at mula roon ay sinabi niya ang pinakatotoong bagay sa aklat:

Kaligtasa'y sa Panginoon.

Jonas 2:9

Kaligtasa'y sa Panginoon

Hindi kay Jonas. Hindi sa mga mandaragat. Hindi sa mangangaral sa burol. Sa Panginoon.

Nang gabing iyon ay nanghiram si Ken ng projector at ginawang sinehan ang sala. Nakarating din pala si Jaleco:

Pumunta sa Nazarene Bible College kinuha ang projector. Ipinalabas ang "God of the Atom" — Jaleco, Fred & Badilla pati mga kabataan dito

Ken, Linggo, Disyembre 28, 1969

May litrato si Gordon ng ganitong gabi ng pelikula, nasa likod ang projector, at nasa hulihang hanay sina Becky, Julie Aquino, Evelyn Balanag at Stanley Grant na mukhang, sabi niya, sabik na sabik (ang ibig niyang sabihin, bagot), at si Karen sa kanang likod.

Ang Ikalawang Pagkakataon

Makalipas ang isang linggo ay dumating ang unang Linggo ng 1970, at ang kabanata tatlo:

Maraming dumalo — mga 50 marahil. Dumalo ulit si T/Sgt Misch. Nangaral tungkol sa Jonas 3.

Ken, Linggo, Enero 4, 1970

Mga limampu marahil. At nagsisimula ang Jonas 3 sa isa sa pinakamagiliw na pangungusap sa buong Bibliya:

At ang salita ng Panginoon ay dumating kay Jonas na ikalawa...

Jonas 3:1

Ang ikalawang pagkakataon. Ang taong tumakas, ang taong lumubog, at muling nagsalita sa kaniya ang Diyos. Iyan ang biyaya. Hindi lang nagbibigay ang Diyos ng ikalawang pagkakataon; hinahanap Niya tayo para ibigay ito.

Ang Kapilya ng mga Kadete

Nang sumunod na Linggo, Enero 11, maagang gumising si Ken at nagtungo sa Philippine Military Academy:

Nangaral sa Cadet Chapel nang 8 n.u. ... Nangaral tungkol kay Jonas ... Maraming kabataang dumalo.

Ken, Linggo, Enero 11, 1970

Hanay-hanay na mga binatang naka-uniporme nang alas-otso ng umaga, nakikinig tungkol sa isang Diyos na nagbibigay ng ikalawang pagkakataon. Nang Mayo ding iyon, lilipad pauwi ang pamilya para sa furlough.

Kung nangaral man si Ken tungkol sa kabanata apat sa burol, hindi sinasabi ng mga talaarawan. Baka angkop iyon. Ang Jonas 4 ang kabanata kung saan nagtatampo ang mangangaral sa ilalim ng isang halaman, at ang Diyos ang may huling salita. Isang tanong ang huling salita, tungkol sa isang lungsod na puno ng mga taong mahal Niya:

Ninive

At hindi бага ako manghihinayang sa Ninive, sa malaking bayang yaon, na mahigit sa isang daan at dalawang pung libong katao...

Jonas 4:11

Mahal ng Diyos ang Ninive. Mahal din Niya ang isang sala sa Baguio: dalawampu't pitong tao roon, o dalawampu't siyam, depende kung sino ang nagbibilang.

Isang magandang maaraw na araw. *"Tunay na pampalakas-loob."*

Mula sa mga talaarawan nina Ken at Mary Lou, Nobyembre 1967 hanggang Enero 1970, sa kuwento ni Gordon para sa Linggo na "Jonah for Sunday" (Oktubre 11, 2026).

Ang May-ari ng Bahay at ang Projectionist

Hindi lamang pinaupahan ni Dr. Jose dela Rosa ng bahay ang pamilya. May-ari siya ng isang sinehan sa bayan, sa paanan ng Session Road, at ipinahiram niya sa mga Engle ang kaniyang projectionist.

Kaya sa mga gabi ng pelikula, nagiging maliit na sinehan ang sala sa 55 Malvar. Umaakyat sa burol ang projectionist dala ang projector, at ipinapalabas ng pamilya ang [mga pelikulang Moody Science](#). Dalawampu, dalawampu't lima, tatlumpu, kung minsan tatlumpu't limang tao ang nagsisiksikan sa loob, at pagkatapos ay naghahain si Mary Lou ng meryenda. Naaalala ni Kevin na si Dr. dela Rosa mismo ay dumalo sa ilan sa mga palabas, kung saan napakalinaw na ipinahayag ang ebanghelyo.

Ang mga pelikula ay galing sa [Moody Institute of Science](#), na itinatag noong 1945, na nagmula sa "Sermons from Science" ni Dr. Irwin Moon. May mga pamagat na gaya ng *God of Creation*, *City of the Bees* at *Red River of Life*. Ginamit ng bawat isa ang mga kababalaghan ng kalikasan para ituro ang Lumikha. Pagsapit ng 1951, mga 200,000 sundalo bawat taon ang nanonood ng mga ito.

Para kay Ken, galing sa sarili niyang tahanan ang mga pelikula. Nag-aral siya sa [Moody Bible Institute](#) bago ang digmaan at muli mula 1946 hanggang 1950, at naging announcer siya sa istasyon nito ng radyo.

Isa sa mga layunin ng aking ama ay magkaroon ang mga tao ng pinakamaraming pagkakataon na tanggapin ang Panginoong Jesu-Cristo bilang kanilang Tagapagligtas, habang nanonood man ng pelikula, nasa bahay, nasa kanilang kotse, nasa jeepney, o saanman.

Kevin, 2026

Iyon din ang pasaning dala niya para sa Pilipinas mula nang lumipad siya sa ibabaw ng mga pulo sa buntot ng isang B-24.

Ayon sa alaala ni Kevin (Oktubre 8, 2026), kasama ang mga kasaysayan ng Moody Institute of Science.

Walang Imposible

Sa unang pahina ng kaniyang talaarawan noong 1967, bago pa may nakarinig ng Kalye Malvar, isinulat ni Ken ang kaniyang talata para sa taon, Isaías 43:19, at sa ilalim nito ay isang linyang sarili niya:

Anong bagong bagay (mga bagay) ang gagawin Niya sa 1967. Sabik na akong makita.

Ken, Enero 1, 1967

Sa labing-anim na taon sa Manila, sabi ni Kevin, hindi nakita ni Ken ang pagsisimula ng isang iglesya. Sa Baguio, nakita niya.

Nagsimula ito sa isang kabataang babae, si Evelyn Balanag, na lumapit kay Cristo. Sumunod ang iba, at nagsimulang magtipon ang isang maliit na pangkat ng mga mananampalataya. Tuwing sila'y nagtitipon, naaalala ni Kevin, may isang koro na lagi nilang inaawit, at ito ang naging awit ng iglesya sa Baguio: "**Nothing Is Impossible.**"

Ang isang lalaking nanalangin noong 1945 para sa isang iglesya sa Mindoro, at hindi nakarating doon, ay nakakita sa wakas ng pagsisimula ng isang iglesya, sa lungsod ng mga pino kung saan sila ni Mary Lou nag-honeymoon. Para kay Kevin, ang mga taon sa Malvar ang pinakamahalagang mga taon nila sa Pilipinas.

Ang sariling kuwento ni Evelyn, sa mga salita ni Mary Lou, ay nasa Ikalawang Bahagi ng tomong ito: "Mary Lou, Mary Lou." Hindi pa naikukuwento: kung saan unang nagtipon ang iglesya, at kung sino ang sumunod.

Mula sa talaarawan ni Ken noong 1967 at sa mga alaala ni Kevin.

Pabalik-balik

Noong Hunyo 1970 ay umuwi ang pamilya sa Abilene, umaasang babalik pa. Inihatid ni Ken si Gordon sa Garfield Elementary sa una nitong araw sa paaralan. Ang talata niya para sa 1970 ay Nehemias 2:20:

Ang Dios ng langit, siya'y magpapaginhawa sa amin;
kaya't kaming kaniyang mga lingkod ay
magsisibangon at magsisipagtayo.

talaarawan ni Ken, talata para sa 1970

Tatlong taon silang nanatili, para matapos ni Karen ang high school sa Abilene. Puno ng maliliit na bagay ang talaarawan ni Mary Lou noong 1971. Itinanong ni Gordon kung kilala niya "ang mga kuting na tumutubo sa puno" (pussy willows). Inalog niya ang kaniyang mga birthday card para makita kung may perang mahuhulog, at kung wala, sinasabi niyang "Walang kuwenta!" Napanaginipan ni Stan na tumatalon siya mula sa high dive, at nahulog siya mula sa itaas ng kaniyang double-deck na kama. Sa edad na walo, nag-type si Gordon ng liham sa guro niya sa ikalawang baitang, si Miss McMahon, para pasalamat siya sa isang magandang taon. Noong Pebrero 1972 ay sumulat si Ken sa mga tagasuporta na hindi pa tiyak ang kanilang pagbabalik: *"May isa pang taon si Karen sa high school."*

Noong Hunyo 1973 ay bumalik sila sa Baguio. Sa **Brent School** pumasok ang mga nakababatang anak. Gumawa si Gordon ng modelong telegrapo para sa science fair, katabi ng modelo ni Stan ng Hoover Dam.

Mula sa talaarawan ni Mary Lou noong 1971, sa talaarawan at mga liham ni Ken, at sa kuwento ni Gordon na "The Boy Who Went to Four Schools" (Setyembre 1, 2026).

Anchors Aweigh

Noong Huwebes, Marso 20, 1975, si Kevin, labimpitong taong gulang, ay bumaba sa Olongapo sa may tarangkahan ng Subic Bay para subukang pumasok sa Navy. Ipinanganak siya hindi kalayuan doon, sa isang ospital sa San Juan sa Manila.

Umalis si Kevin kaninang umaga papuntang Alangapo para subukang pumasok sa Navy. Ang Anchors Aweigh My Boys ang bago naming theme song.

Mary Lou, Marso 20, 1975

Nakauwi na si Kevin mula sa Subic. Sabi niya pumasa siya sa screening test at babalik para sa 10 pang test sa susunod na linggo. Sabik na sabik siya sa navy.

Mary Lou, Marso 1975

Pagkatapos, noong Mayo 9, sa kulay-dalandang tinta:

ARAW na DI MALILIMUTAN. Tumawag ang Navy, mag-report daw si Kevin sa Mayo 27!! Ang huling araw sa Brent ay sa ika-25 - graduation! Sakto talaga ang panahon! Oklahoma ngayong gabi. Malalaking papel sina Kevin & Stan.

Mary Lou, Mayo 9, 1975

Ang punong-guro ng Brent, si Dr. McGee, ay naging tauhan din ng Navy noong Ikalawang Digmaang Pandaigdig. Inayos niya ang iskedyl ni Kevin para makakuha siya ng kaniyang mga eksamen para sa credit kahit tawagin siya agad ng Navy. Iyon ang dahilan kung bakit nagkaroon pa rin siya ng diploma.

Mula sa talaarawan ni Mary Lou noong 1975 at sa kuwento ni Gordon na "Anchors Aweigh, My Boys" (Setyembre 17, 2026), kasama ang mga alaala ni Kevin.

Jud Fry

Noong tagsibol na iyon, itinanghal ng Brent School ang *Oklahoma!* sa gymnasium nito. Sumulat si Ken sa mga kamag-anak noong Abril 22: "*Kasali si Kevin sa dula ng paaralan na OKLAHOMA...ang papel niya ay si Jud.*" Si Jud Fry ang kontrabida, ang trabahador sa bukid na may gusto sa dalaga, hindi siya ang pinili nito, at namatay siya sa huling yugto.

Sabi ni Kevin, ibinatay niya ang lakad ni Jud sa kaniyang ama, na katatapos lamang ng isang maliit na operasyon at "naglalakad na parang pato." "*May mga baril ako sa tagiliran at naka-bota ako.*"

Ako na si Jud Fry. Ako talaga si Jud Fry...
Pakiramdam ko'y parang lumabas ako sa sarili
kong katawan. Parang pinapanood ko ang sarili ko
sa entablado.

Kevin, 2026

Bumagsak ang Saigon noong Abril 30. Makalipas ang labing-isang araw, sumulat si Ken ng pitong salita:

US Ambassador sa Viet Nam nasa dulang OKLA.

Ken, Mayo 10, 1975

Kalahating siglo nang iniisip ni Kevin kung ano ang naging tingin ng ambassador sa kaniyang Jud. *"Galing siya sa isang talagang, talagang kakila-kilabot na kalagayan, pero nagawa pa rin niyang mag-relaks at masiyahan sa isang dula."*

Pinakamahusay na Aktor ng Taon

Hindi balak ni Kevin na pumunta sa pagbibigay ng parangal. "*Pang-apat lang yata ako sa prayoridad sa mga aktor,*" sabi niya. Noong Biyernes, Mayo 23, kapwa itinala ito ng kaniyang mga magulang:

Moving up day — Upper. Pumunta kami roon para makita si Kevin na tumanggap ng gintong medalya bilang best actor of the year. Halos nagsilabasan lahat sa opisina ko.

Ken, Mayo 23, 1975

Biy. Tumanggap si Kevin ng gintong medalya sa pag-arte bilang Judd sa 'Oklahoma'. Graduation sa gabi. Si Carlos P. Romulo ang tagapagsalita.

Mary Lou, Mayo 23, 1975

Si Hen. Carlos P. Romulo, ang kalihim ng ugnayang panlabas ng Pilipinas, ang nagsalita sa mga nagtapos. "*35 ang nagtapos,*" tala ni Ken. Hindi kasama roon si Kevin. Apat na araw na lang at papasok na siya sa Navy.

Huling araw ni Kevin sa amin. Ibinigay niya kay Gordon ang kaniyang baseball glove! Siya ulit ang pumili ng mga ulam – Manok – Chocolate pie. Umupo kami sa paligid ng apoy.

Mary Lou, Mayo 25, 1975

Umalis si Ken & ang mga lalaki nang 8 - Mahirap, pero kailangang mangyari. Lumalaki ang lahat ng anak namin at umaalis & masakit pero kailangan.

Mary Lou, Mayo 26, 1975

Ang Tarangkahan sa Subic

Noong Martes, Mayo 27, alas-sais kuwarenta y singko ng umaga, nakatayo sina Ken at Stan kasama si Kevin sa tarangkahan.

Kami nina Kevin, Stan sa gate 645 — pumunta sa Recruiting Office. Nagpakalbo si Kevin & binakunahan — nanumpa ... Nagpaalam —

Ken, Mayo 27, 1975

Si Mary Lou ay dalawandaang milya sa hilaga, sa Baguio, may trangkaso. Isang pangungusap lamang ang buong tala niya sa araw na iyon:

Martes. Araw ng panunumpa ni Kevin sa Subic! Diyos, panatilihin Mo siyang malakas sa lahat ng paraan!

Mary Lou, Mayo 27, 1975

Agad nagsimula ang siyam na linggo ng boot camp, na may pagpukpok sa mga basurahang metal nang alas-kuwatro o alas-singko ng umaga, at napasama siya sa Company 139 sa San Diego. Dumating sa Kansas ang kaniyang diploma sa high school, nasa isang pakete, pagkaraan ng labingwalong buwan.

Sa katapusan ng Hunyo 1975, iniwan nina Ken at Mary Lou ang Pilipinas sa huling pagkakataon bilang mga misyonerong naninirahan dito. Dalawampu't apat na taon silang naglingkod.

Mula sa mga talaarawan nina Ken at Mary Lou noong 1975, sa liham ni Ken noong Abril 22, 1975, sa mga kuwento ni Gordon na "Best Actor of the Year" (Agosto 20, 2026) at "Two Big Shots," at sa mga alaala ni Kevin.

Mga Kasamang Aklat

Katabi ng limang tomo ng kuwento ang pitong kasamang aklat.

[Sa Kaniyang Kagalakan: Ang Buhay at Ministeryo ni Ken Engle](#)

Mga liham mismo ni Ken · 1951–1987 · ang kaniyang buhay at ministeryo

[Herald of Christ: Ang Kuwento ni Rudy Ponce de Leon](#)

San Juan, Rizal · 1951–1996

["Mary Lou, Mary Lou": Ang Kuwento nina Evelyn at Fred Balanag](#)

Lungsod ng Baguio · 1968–2010

[Cheryl](#)

Cheryl Lyn Engle · ang kaniyang buhay, musika at sariling mga salita

[Karen, Patrick, at Romblon: “Dinadala ang Pangitain”](#)

keepm.org · ang Emmaus app · Moments to Remember · sina Karen at Patrick

[Mga Kuwento ng Pamilya at mga Kaibigan](#)

Mga kaibigan ng gawain · mga kuwento ng pamilya · sanggunian ng pamilya

[Mga Alaala ni Kevin](#)

Kevin Engle · sa sarili niyang mga salita · Stewards Foundation · Sa Sariling mga Salita ni Itay

Faithful Men: Isang Aklatan ng mga Klasikong Kristiyano, mula sa [PlymouthBrethren.org](#): mga manunulat na Brethren at mga buhay ng misyonero, mahahanap ayon sa may-akda, Kasulatan at paksa. [Buksan ang library ↗](#)

[Talaan ng Nilalaman ng buong serye →](#)

[Lahat ng link sa serye, sa iisang lugar →](#)

Mga Pinagkunan

Mga kuwento ni Gordon na ginamit sa tomong ito: A High Mountain Apart · Give Us This Mountain (kasama ang liham ni Ken noong Hunyo 3, 1967 sa mga matatanda ng Woodside Bible Chapel) · The Boy Who Went to Four Schools · Anchors Aweigh, My Boys · Best Actor of the Year · Two Big Shots · Be Not Afraid · Two Candles (kasama ang kuwaderno ni Mary Lou tungkol sa bagyo noong Oktubre 16–17, 1967, ang talaarawan ni Ken para sa Oktubre 17–19, 1967 at Setyembre 6, 1969, at ang kaniyang mga liham noong Nobyembre 27, 1967 at Disyembre 7, 1979) · ML + I (talaarawan ni Ken para sa Oktubre 22 – Nobyembre 5, 1967) · Prays for Us Daily (mga talaarawan nina Ken at Mary Lou para sa Mayo 9–12, 1968, mga talaarawan ni Ken noong 1961 at 1967 at ang kaniyang photo album) · Jonah for Sunday (mga talaarawan nina Ken at Mary Lou mula Nobyembre 5, 1967 hanggang Enero 11, 1970). Ang "The Landlord and the Projectionist" ay sariling alaala ni Kevin (Oktubre 8, 2026); tungkol sa mga Moody Science film, ang artikulo sa internet na "Sermons from Science" at ang talambuhay ni Dr. Irwin Moon na isinulat ni David Coppedge (crev.info). Gayundin ang mga talaarawan ni Mary Lou noong 1971 at 1975, ang talaarawan ni Ken noong 1975, ang kanyang liham sa mga kamag-anak noong Abril 22, 1975, at ang sariling mga alaala ni Kevin (Agosto 2026).

Ang Susunod

Ipinagpapatuloy ng Ikaapat na Tomo, *Ang mga Taon sa Abilene*, ang kuwento.

Ingatan sila para kay Jesus hanggang sa walang hanggan.

ang panalangin sa likod ng KEE Philippine Missions

Edisyong Tagalog, Oktubre 11, 2026 · salin ng pampublikong edisyon sa Ingles, hanggang sa mga kuwento ni Gordon na "Prays for Us Daily" (Oktubre 10, 2026), "ML + I," "Two Candles" at "The Wedding," ang mga liham ni Ken noong digmaan, 1943-45, ang mga liham ng 1950-51, "Herald of Christ" (ang kuwento ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou" (ang kuwento ni Evelyn Balanag), "The Landlord and the Projectionist," at ang listahan ng mga link